

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирнеш ми очи і душу ми вирнеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня
крім неділі і руских святах
о год. 6-ій пополудні.

Редакція, адміністрація і
експедиція «Руслана» під ч. 9
ул. Коперніка. — Експедиція
місцева в Агенції Ляндовского
в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереженя. —
Режлямації неопечатані вільні
від порта. — Оголошеня зви-
чайні приймають ся по ціні
10 кр. від стрічки, а в «Наді-
сланім» 20 кр. від стрічки. По-
дяки і приватні донесеня по
15 кр. від стрічки.

Становище руского свьященника
в суспільности.

(Дальше).

IV.

Мені здає ся, що нема тяжшого та прикрішого становища над становище руского свьященника. Нині знайде ся много таких інтелігентних людей, що завидують рускому свьященникови его кусника хліба, однак коби вони его покушали який він гіркий, певно не захотіло би ся їм его більше ніколи. Нема такого чоловіка нині в нашої суспільности, щоби бодай раз в житю не кинув каменем на руского свьященника. Пють в селі, тратять мужики гірко запрацьований гріш і землю батьківську, хто винен?... мужик?!... де там, свьященник!... бо не учить, не наказує, не проповідує у церкві, — не наставляє! — Розвели ся в селі злодії, що водять чужі коні, закрадають ся до чужих кошар, хто винен? може жандармерия, що не слідить енергічно переступників?!... де там, свьященник!... чому не впливає на нарід?! чому не шильує его?!... чому, чому не старає ся викоренити злодіяства в громаді!... Піднесуть селяни крик супротив двора або кого иньшого за яку заподіяну кривду, хто винен?! а хтож як не свьященник!... підбунтував хлопа, підюдив насупротив пана-Ляха, доливав оливи до огню; — беріть, беріть, вьзніть его, судіть!... а опісля показує ся (як з о. Степановим, о. Яворским Посф. та др.), що свьященник безвинний!

Не не хлоп в селі, стратить жид на аренді, покине коршму та накиває громаді патинками, хто винен?... свьященник! чогож учив хлопа не пити? чого заводив братство тверезости? чого проповідував?! Чиж не було случая, що староста грозив свьященникови (от. Витошинському в Денисові) що він виступає против корчми і шкодить інтересам других осіб! Не правдаж, є чого нині завидувати рускому свьященникови, бо він впливає серед нашої суспільности в такій ласці, в такім гаразді, під такою великою опікою, що ні в зад ні в перед?!.

А коли прийдуть ще деякі вибори, а свьященник схоче навести їх в своїй парохії після приписів Церкви та після вказівок обнятих в новійших енцикліках теперішного св. Отця, коли при тім всім ще схоче замаркувати ся яко Русин-народовець, ого! пропав на все з головою і з паленими чобітьми!... Тоді всі ним заопікують ся, староство зараз вислідить у его голові якісь антидержавні, некатоліцкі думки, жандарм вечером під вікном учує підбурюючі бесіди, який паниця-розпустник увидить затиснений попівський кулак в попівський кишени, де піп відгрожував ся ним Ляхам, панам і прочим — прочим. А заговорить свьященник ще що на яких передвиборчих зборах, випустить пару з уст, на щож ще яснійшого доказу?! се вистарчить, щоби післати до свьященничого дому сторожа безпечности, витягнути его з постели і сли ласка посадити его в свьященничім одязі разом на сидженю переднім при фірмані, наставити ему під ніс нашіпований гвер з відтягненим курком, но й так відставити его до арешту. Кроніки остатних

що йно перегомонілих виборів зареєстрували нам много таких фактів і случаяв; — а хотай переведене слідство ясно і наглядно показало безвинність арештованих свьященників, хотай наші католицко-руські послі уїмнули ся в Раді державній о заподіяну зневагу нашому свьященству, то всеж таки тоті панове, що вели сі махінації, до сего часу сидять собі безжурно на своїх урядових становищах і ждуть тої хвилі, коли би знов змогли ся пописати своїм таланом та поїздити добре на рускім свьященнику. Що? правда, почетне, світле становище руского свьященника в нашої суспільности?!... Є чого позавидувати, є чим повеличати ся!..

(Далі буде).

Посол Кайцль

про послідні події в парламентах.

В Кралевім Градці промовляли 6 червня чеські послі Кайцль, Сляма, Форманек і Дворжак на тему послідних подій в раді державній. З річий проголошених заслугує річ пос. Кайцля на більшу увагу. Она прояснює становище теперішної більшости парламентарної до правительства і до сторонництв обструкційних. Посол Кайцль сказав між иньшим:

«Хвиля теперішня, хвиля повна пристрастий, не надає ся дуже до політичних розправ. В парламентах віденьскім виступили опять на перше місце не справи культурні, господарські або соціальні, а головно політичні. Се знаменує, що значіне чеських послів зросло більше, як коли-небудь давнійшими часами. Часи недавної коаліції були для нас (Чехів) дуже небезпечні. Коаліція могла довго удержати ся і через неї сила Німців, що були в коаліції, скріпила ся. Однакож самі Німці розбили коаліцію своєю короткозоростию політичною, іменно через те, що справи цілейскій придали більше значія, ніж она заслуговувала. Від сего часу положене наше значно получало. Осею пнішної ситуації політичної суть розпорядження язикові. Про ті розпорядження говорено у нас ріжно. Дехто одушевляв ся ними, дехто маловажив їх. Я в своєї стороні муну заявити, що ті розпорядження мають для нас надмірне значіне. Ми осягнули се, о що через 30 літ дармо бороли ся. Нашій мові привернено давні єї права. До 1627 р. мова наша була пауючою в краю. Від сего часу, розпорядженням цїсаря Фердинанда II, дано німецкій мові не лише повну рівноправність в краях чеських, але навіть перевагу. В міру як мова німецка розросталась в публічнім житю, виділи права чеської мови чим-раз більше, так, що в 1848 році і в часах абсолютизму з давних прав чеської мови нічого майже не лишило ся.

Пунктації віденьскі з 1890 р. тім були недостаточні, що в них порушено всякі другі справи крім язикових. Аж тепер удало ся привернути чеській мові давні єї права. Она стала рівноправною з німецкою. Ся реформа має для нас велике значіне і стоїть в тісній звязи з нашою державно-правною програмою. Правительство гр. Баденього наміряло видати звісні розпорядження язикові зараз на своїм вступі. Деякі (?) обставини спинили се діло. З того вийшло, що нині дехто ті розпорядження лучить з другими переговорами, які ведуть ся між нами а

правительством, а ще не суть покінчені. (Чи не з переговорами в справі договору з Угорщиною?). Гр. Бадені міг видати ті розпорядження яко міністер, що тішить ся великим довірем у корони. Він обняв керму держави не яко законстенілий бюрократ, не яко централіст австрійскій а яко Поляк, що стояв далеко від давних політичних теорій. Крім того рішив ся гр. Бадені оперти свою управу на народі чеськім. Під сим услівєм обьяв він управу.

Ефект розпоряджень був трохи попований через звісні інструкції (міністра Гляйспеха). Ті інструкції справлено однакож, а ми з своєї сторони будемо про те дбати, щоби розпорядження виконувались точно. Згадані інструкції були і причиною, для яких політика внутрішня двох послідних місяців відійшла від тої лінії, яку назначив собі первісно гр. Бадені. Она завернула на иньшу дорогу і по причині становища, яке заняли Німці до тих розпоряджень. Німці розярились найбільше тим, що будуть мусіти учити ся чеської мови. Сим виявили они знова свою короткозорість політичну, подібно як при справі цілейскій, коли то задля дрібниці самі позбавили ся свого могучого становища в коаліції. З похибок наших противників повинні ми научитись прозорности і знати, що нам в нинішних обставинах треба робити.

Се звісно, що гр. Бадені наміряв, з часом витворити більшість, в котру би увійшла і більша посілість німецка. Він надїяв ся, що консервативна частина Німців зрозуміє значіне розпоряджень язикових і віднесе ся до них з тактом. Розпорядження ті суть актом справедливости і в нічім не кривдять Німців. Надїяв ся також гр. Бадені, що консерватисти німецкі не спротивлять ся розширеню компетенції соймів краєвих, подібно як сему не спротивились ні чеські фєвдали ні Поляки. Але стало ся инакше. Німецка більша посілість підлягла впливам лібералів німецких і длятого не зложила ся в раді державній така більшість, яку наміряв зложити гр. Бадені, а зложилась більшість иньша, тая, що ухвалила звісну адресу до трону. І та більшість означує певний поступ політичний. Она означує, що в раді державній без правительства витворила ся більшість, що нашим принципам не противить ся. Вправді не достає тій більшости ще богато, щоби сталась такою, якою би ми хотіли єї мати, т. є. щоби боронила наші чеські змаганя (державне право), але може бути, що з часом она такою стане! Хотя не виключена можливість, що она нас в тих змаганях не піддержить.

В палаті посольскій стояли ми в послідних двох місяцях в обороні правительства супротив брутальних нападів із сторони німецкої. Таке становище мусіли ми заняти. Наше положене є користне. Наш клуб солідарний є могучим чинником в палаті посольскій. О него опирає ся теперішня більшість і правительство. Оба ті фактори шукають нас і ми для них дорогоцінні. А є се заслуга наших виборців, що вибрали до ради державної мужів одной думки і однакових пересвідчень, як не меньше заслуга доброї дисципліни в нашім клубі. Нічо не ослабляє так сили народу як незгода внутрішня і брак карности. Обструкція Німців нам не шкодить. Она підкопує лише значіне їх і значіне центрального парламенту. Однакож не всі Німці лютують. Консерватисти і антисеміти держать ся з далека від того безумного лютуваня. Обструкція Німців дала нам також доказ, що они лише так довго хотять бути державною партією, як довго

давано їм вигляди на ярлене других народів. Що станеться в будучности? — про се годі говорити. Я не хочу бавитись в пророцтва. Одно лише скажу, що ми готові кожної хвили до мирних переговорів з Німцями, але лише на основах рівновартности і рівноправности.

Розпорядження язикові можемо ще инакше стилізувати. З другої сторони готові ми приступити і до ревізії теперішньої централістичної конституції в дусі автономічній і федералістичній.

Річ нос. Кайцля відзначає ся, як бачимо, великою оглядністю. Він говорив неначе десигнований міністер чеський без портфелю. Супротив Німців хоче пос. Кайцль захвати повну об'єктивність, не сходячи при тим з становиска рівноправности і рівновартности свого народу. Він готов инакше формулювати розпорядження язикові, готов може навіть продовжити речинець присвоєний собі через Німців чеської мови, але від кардинальних засад рівноправности не думає відступити. Притім подав нам пос. Кайцль і деякі ревеліції. Він провірив передовсім, що гр. Бадені, обіймаючи управу, поставив за умовою, що питане чеське мусить бути полагожене і що се полагожене лежало в інтенціях корони. Він сконстатував також, що гр. Бадені наміряв в новім парламенті оперти ся на більшости, в котру мала ввійти і значна частина сторонництв німецьких, іменно т. зв. вірноконституційна більша посілість німецька.

Виходило би з того, що теперішня більшість парламентарна зложилася ся лише случайно і против волі правительства, та що правительство не конче солідаризує ся з всім, що теперішня більшість висказала в недоспільній адресі до трону, т. є. з надмірним розширенням автономії країв коронних. Пос. Кайцль не противить ся вправді розширенню автономії країв коронних, бо таке розширене годить ся з змаганнями чеського народу, але він не вірить в успіх сеї справи при теперішній політичній констеляції.

В тим взгляді согласний пос. Кайцль з поглядами нашими на розширене автономії країв коронних, бо розширене компетенції соймів без рівночасного забезпечення меншостий національних значило би одно, що перенесені спорів національних з ради державної до соймів, але не полагало би сих спорів. Впрочім жадна так звана меншість національна не могла би пристати на розширене компетенції соймів, наколи би перед сим не дано їй повну, законами забезпечену поруку перед можливим насилуванем її прав національних із сторони суржайних більшостий. Автономію країв мусіла би випередити автономія народів.

Д О П И С Ь.

Дещо про Русинів в Бразилії.

(Конець.)

Рускі колонії в полудневій Бразилії.

В полуднево-бразилійськїм стані Парана поселилось около 20.000 Русинів, в роках 1894 і 1895, а трохи в р. 1892. Рускі осадї лежать на височині, переважно над лівобічним допливом Парани Ігуасу і єї допливами, а також над рікою Тібажі, допливом Паранапанема (р. Парани). Осадї ті зглядно не дуже віддалені від себе. Клімат мають умірковано теплий.

Найбільша є колонія Прудентополіс коло міста Ponta Grossa на півн. захід від столиці Курітіби. Осіли тут майже самі Русини — 1.200 родин. Тут була торік велика нужда, довго чекали на вимірене «льотів». До тої колонії поїхав в маю с. р. Василіянн о. Сильвестер Кизима.

Рівно-ж чисто-руською є осада Агва Амареля (Agua Amarella) або Olyntho над р. Rio Negro допливом Ігуасу, де осіло 800 родин руских. Відси то забрав ся Стефанишин. Там був злий шеф і тому найгірша біда з усіх нових колоній. — Тепер вже може удержали би якось священника в полученю з сусідною осадю Лусена, де осіло 100 руских родин побіч численних давних польських осадників. Ті рускі лінії: Моєма і Іросема знані з недавного нападу Ботокудів. — Відси на півн. захід, над р. Ігуасу лежить осада Ріо Кларо (Rio Claro), де осіло 350 родин руских в лівій часті колонії. Праву

сторону, близше місточка займили давні польські осадники з Росії. Тут побудували Русини першу руску церков в Бразилії під проводом свого душпастиря о. Никона Роздольского. В тій осаді є дуже много добре письменних Русинів. Хотять закладати читальню. — Відси на полудне, за рікою Ігуасу коло міста Porto União лежить чисто руска осада Jangada (Жангада), де осіло 200 руских родин, — на границі незаних пралісів, що тягнуть ся аж до Аргентини і Парагваю.

Коло м. Palmeira (на пол. зах. від Курітіби) поселилось давнійше кільканайцять родин з-під Золочева в Santa Barbara. — Коло самої столиці є в Ypiranga (недалеко стації Гважувіра) около 75 родин руских, а на захід від Курітіби під горами приморськими поселено в кепській колонії Castellano рівно-ж 70 родин руских. — Трохи Русинів є в самій столиці Курітібі: роїтники, дроворуби, водоноси а по части ремісники. Прочі Русини розкинені по польських і італійських колоніях, як в Thomas Cuelho, S. Jose dos Pinhaes і ин.

В сусіднім стані Santa Catharina осіло в р. 1895: 70 родин руских під німецьким містом Brusque (Брускі), недалеко океану Атлантичского. Їм дуже зле.

В полудневім стані Ріо Гранде до Суль є до 100 родин руских в колонії San Antonio da Patrulha — на самім березі океану Атлантичского міста Порто Аллегре (самі Русини). — Відтак около 80 родин в Ijuhy (коло Стух Alta) і 50 родин в Jaguaru (Жагварі) в суміш з колоністами 17-ти всяких народностей, в правдивій вежі вавилонській, де є навіть Араби. Відують там дуже.

Ті всі переселенці осіли на рілничих колоніях. О тих, що пішли на плянтації до горячих станів — не знаємо нічого.

Для тих, що зволілиб туди вислати часом прочитані часописи відповідні або книжочки, подаємо кілька знаних нам адрес письменних руских колоністів в Парані:

Sud America — Brazil — Parana: Ao Rever. Nicolo Rozdolski gr. catholico capellano in Rio Claro (Eufrosina) (per Paranagua — Curitiba). — Там-же: Gregorio Kulezyski, colono (коваль і б. агент «Дністра» в Новосілках під Кам. струм., має сина в гімназії в Бразилії в Льорені), Theodoro Potocki (з Миклашова к. Львова), Demetrio Korian vendista (купец — з Підгорець к. Сасова), Ivan Maruszka; Nicolao Leszczyszyn (з Поручина к. Бережан), Paulo Chomow (б. заст. війта з Підгайчик к. Перемишлян), Basilio Sembaj (з Городилова к. Золочева), N. Babireckij (б. семінарпест учительський), Bohdan Sembaj.

В колонії Лусена почта Curitiba-Rio Negro: Michaelo Theodorowicz, N. Smaha, N. Ryżuj.

Ті адреси виймаємо з американської «Свободи». В иньших колоніях не знаємо адрес Русинів. В Santa Barbara (почта Palmeira) є Теодор Наливайко з Тростянця. До Prudentopolis (почта Curitiba-Ponta Grossa) як сказано поїхав Василіянн о. Сильвестер Кизима.

Са.

Вісти політичні.

Німецькі дневники всякої масти ломлять собі голову над тим, що сказав цісар послови Діпавльому в часі аудієнції предсідателів поодиноких клубів правиді. І так подав «Vaterland», що цісар заявив бар. Діпавльому таке: «Тішити мене се, що католицко-народне сторонництво, що заступає інтереси переважно німецьких країв Австрії, прилучило ся до теперішньої більшости». «Linzer Volksblatt» подає знова слова цісарські в такій формі: «Наколи би я (цісар) був того пересвідченя, що розпорядження язикові могли би нанести шкоду народоу німецькому, то був би я їх не видав. Але я знаю, що селіше покровка для иньших цілій. Тіпує, що бодай заступники католицких чисто-німецьких країв альпійських прилучили ся до більшости в палаті посольській». Бар. Діпавлі спростував доси донесеня «Vaterland-у» і заперечив вірність поданих слів цісарських. О скілько нам ся справа звісна, то цісар не згадав в розмові з бар. Діпавльом про розпорядження язикові ні одним словом, а лише похвалив бар. Діпавлього і єго сторонництво за се, що він мимо бурей, які пронеслись

по над парламентом, станув при більшости парламентарній і витревав на тим становиску. Колиж бар. Діпавлі запитав цісара, чи вільно єму слова цісарські подати до прилюдної відомости, то цісар відповів: «Можете се зробити, але обережно». Питане чи розпорядження язикові гр. Баденього вийшли за відомостию корони, є зовсім злишне, наколи розважимо, що всякі розпорядження міністеріяльні того рода як розпорядження язикові, не можуть бути видані без відомости корони. Причину, для якої так різнородно поодинокі дневники подають слова цісарські сказані до бар. Діпавлього, треба шукати в різнородности і суперечности інтересів, які згадані дневники заступають. Іменно дневники клерикальні хотіли би особю цісара заслонити себе і бар. Діпавлього проти шовіністичних нападів дневників ліберальних за те, що бар. Діпавлі і єго сторонництво станули по стороні Славян і не соблазнились згаданими розпорядженнями язиковими, уважаючи їх як акт справедливости.

З Царгорода доносять від днем 9. червня, що секретарі посольств Англії, Росії і Італії вправились до Тесалії, щоби на місці розглянутись в тамошних відносинах. Четверте засідане послів відбуло ся 11. червня. Знаток для означеня коштів воєнних почали свої наради. Після Agence Navas розвивають ся конференції межі послами а міністром справ заграничних Тевфік-пашою зовсім правильно. На разі ведуть ся переговори що до управильнення границі турецької на території тесалійській.

Н О В И Н К И.

— В яким таборі находить ся пос. Яросевич? Се питане поставили ми недавно. Нині доносять нам, що пос. Яросевич, запитаний, чи він дійсно належить до клубу соціальних демократів, як се подано в офіціальнім списі всіх клубів ради державної? — відповів одному руському слову, що він не належить, а лише подано єго імя в списі імен послів клубу соціальних демократів задля того, що він брав участь в нарадах сего клубу. Але якже знова погодити слова пос. Яросевича з тим, що про него доносять «N. fr. Presse» з 10 червня де сказано: «Пос. Яросевич повітав збори (соціальних демократів у Відні) в імени радикального руського сторонництва і заявив з єго припоручення, що радикальні Русини стоять на ґрунті соціально-демократичної програми. Областю агітації єго сторонництва є руське селянство. До сего потрібно окремої тактики і окремої самостійної організації. Але рускі радикали полишають ся з соціально-демократичною управою (під проводом жиди Адлера) в тісній звязі і будуть з нею спільно поступати». З сего виходило би, що наші радикали хотять ще для легко понятих причин лишити ся трохи на боці від соціальних демократів австрійських. Они хотять ще маскувати своє становище і остаточні цілі. Знають, що галицький «мужик» не перейме ся від разу ідеями інтернаціоналу європейского та не схоче відразу підчинити ся під жидівську управу. Тож пос. Яросевич мусить ще через якийсь час окремою організацією підготувати сего «мужика» для програми соціальстів, хоч сам враз з своїми товаришами стоїть вже обома ногами на ґрунті їх програми. За те удостоїв ся посол Яросевич навіть похвали з уст пос. Дашиньского, котрий сказав: «Руский пролетарят має перед собою не лише клясову але і національну борбу проти визискуючих єго шляхтичів західної Галичини. В нашім таборі найде ся місце для пролетаряту всіх країв і для того витає він радо делегата руских радикалів і гратує єму до сего кроку (т. є. що пос. Яросевич підчиняє ся під центральну управу соціальстів австрійських). В чім лежить есенція програми соціальстів австрійських? — се річ звісна. Они мають вести борбу клясову і поборювати всякі релігійні стоваришеня, отже церков. Туди зобовязав ся пос. Яросевич повести і руського «мужика», але посредством окремої тактики.

— Забуреня в Східниці — коло Борислава — славній на цілий світ в послідних часах копальні нафти, після докладніших вістей представляють ся ось як. День 3. червня, в вечер, був в Східниці справді критичний. Того дня упало з руштованя при одній з копалень двоє робітників, з котрих один сейчас помер. Тоді навістила Східницю страшна злива, що підмулила з великою шкодою один шиб нафтовий. Нарешті вечером того критичного дня лучили ся зажерті бійки межі копальняними робітниками, Мазурами а місцевим жидівським населенем. Причина мала бути така. Тамошні робітники ненавидять жидів з цілого серця. Около 6 години, в порі по причині слоти вже мрачній, один ро-

бітник трохи підпитий, умисне зайшов дорогу якомусь жидови і відтунув его на бік. Жид обрушився і чим борше видобув із за хояви револьвер, звиваючи робітника, щоби дав ему спокій, бо инакше вистрілить. Додати треба, що мазурські робітники напрасні і метиві; поводять ся зі всіма звичайно вчливо, але в хвили якоїсь неохоти або суперечки, готові хопити ся крайности. Ніхто ддятого робітникам не довіряє а надзорчий персонал з копалень, як і иньші мешканці Східниці не виходять ніде ані на крок без револьверів. Коли отже робітник побачив в руці жида револьвер, штовхнув его з цілою силою в груди і повалив на землю, а сам втік. Незадвог явила ся товпа робітників, впала на ринок, почала тучати і бити жидів. Питали коротко: «чи жид чи не жид?» і билю завзято. Шибі і рами у вікнах, двері і всілякі звяряди пішли в дрібні кавалки. Кількох жидів сильно покалічено, одного навіть так небезпечно, що в неділю сконав. Здавало ся, що на тім все скінчило ся. Уже в понеділок, саме на другий день латинських зелених свят один жандарм подибав вечером п'яного робітника Кукульського, котрий голосно викрикував і сьпівав. На упімнене жандарма відповів робітник, що авантур не виправляє, а сьпівати ему вільно. Нарешті від слова до слова прийшло до колотнечі, а вкінці до бійки з жандармом, в наслідок чого сей пхнув Кукульського багнетом в груди. Кукульський повалив ся до придорожного рова і сконав. Збігло ся зараз кількасот робітників, котрі з окликом «гурра», «відбити то на жидях» пігнали в дрібних відділах в сторону шинку і жидівських осель. Розпочало ся бомбардуване домів каміннями, а палками окладали кожного жида, який іно навинув ся робітникам. Повибивано на всіх уличках вікна, повидирано рами, віконниці, двері, словом ломлено і нищено усе, що попало під руки. Піре з подушок і перин покрило так уличку, що виглядала ночью, неначе снігом вкрита. Торощено лавки в склепках, нищено товари а річи викидано то в воду, то в болото. По домах повно каміня, штаби залізни в склепах повигинані. Мука, риж, піре, горшки, все перемішане в одну масу. Вид робив вражінє, як би туди Татари переходили, а загальна шкода 5.000 злр. Около 9-ої години вечером панував вже в селі спокій, тим більше, що й злива і прибуте кількох жандармів повздержало людий від дальшого нищення. Слідуючого дня арештовано кількадесят робітників і відставлено до дрогобицьких арештів.

— **Нова читальня** заснувала ся в Жукотині. Урочище утворене послідувало минувшої неділі.

— **Карна розправа** против соціялістам Петрови Заранському і Михайлови Данекови, обжалованим о виголошенє підбурюючих бесід на зборах в Винниках дня 28-го січня, відбуде ся в краєнім карнім суді у Львові дня 21-го с. м.

— **Русини в Канаді.** Американська Свобода доносить, що в половині мая с. р. приїхало знов до Канади 400 руских родин з округу коломийського, борщівського і кіцманецького. Часть емігрантів удаля ся до Едмонтона, часть до Ляке Давфін а прочі до Стуртбрун. В кожній з тих місцевостей знаходять ся вже рускі кольонії.

— **В Ширівцях горішних** здавав вчера посол Стоцький справу зі своєї діяльности посольскої при великім здвизі народу (було всіх около 400 осіб). Послухати посла прийшли: начальник громади зі старшиною, місцевий священик і учитель, а кромі селян з Ширівців горішних було ще багато стороньских: з Шубранця, Задубрівки, Рогізни, Садагурі і иньших сіл. Цілі збори відбули ся незвичайно поважно. Село слухало бесідників, (бо промавляли ще й иньші гості з Чернівців і селяни, а навіть одна селянка), з великою цікавостю, тим більше, що в Ширівцях горішних такі збори то була новина. Там ще читальні нема, але наряд науки жадний. Посла Стоцького приймали гостинно, до котрої заїсла і вся старшина громадска разом з паном двірником. Що на самім вступі прийняв его п. двірник хлібом — сілєю що на стрічу гостям з Чернівців виїхала бандерія кінна, не треба й згадувати; бо се у нас звичай. Справозданє посольське перемінило ся на мале віче, котре певно не оставе ся без доброго впливу на таке глухе село, як Ширівці горішні.

— **Втрати турецкі** в послідній війні грецькій вносять: 1564 убитих, 3123 ранених а 200 залопідяних.

— **Посвяченє церкви православної** в Карлевих Варах відбуло ся 9 червня. Акт посвячення довершив протоврей казанського собора в Петербурзі, Лебедєв. При торжестві були присутні протосреї з Відня, Пешту, Дрездна і Вісбадену. Особу царя заступав секретар посольства австрійського, Нелідов. Церков збудована в стилу 18 віку архитектом Відерманом і коштує 160.000 зр. Архитект Відерман і посадник міста Шефлер одержали від царя ордери Станислава.

— **Тернопіль**, столиця руского Поділя, одержить небавом електричне освітленє.

— **В Пешті експльодував** котел фабрики мінерального олію, причім 3 робітники смертельно, 2 легко ранені.

— **З розпуки.** В Гюмі, на Угорщині, удувив властитель більшої посілости, Мих. Гайнбах, на вид що повінь знищила его поля, свою беременну жінку і двоє малих дітей а відтак сам обвісив ся. З Семигорода доноєять, що і там ріки Самош, Марош і Кереш наробили великі шкоди.

— **Кари тілесні в школі.** Рада шкільна краєва Долішної Австрії видала по причині, що один учитель народних шкіл побив дитину, розпорядженє, в котрім під втратою служби заборонює уживанє кар тілесних в школі.

— **Рада громадска в Івановій хаті.** В італійскім місточку Фожия не стало в касі громадській 354.000 лір. Префект міста велів в наслідок того замкнути всіх 42 радних міста і віддав їх судови.

— **Люеґер і жіноцтво християнське Відня.** З Відня пишуть нам, що Люеґер організує тепер у всіх частях Відня товариство жінок християнських, котрі з'обовязують ся статутуво, закуплювати всі свої потреби господарскі виключно у купців християнських. В кожній часті міста засновуєсь окреме товариство. Є надія, що товариства ті зберуть до 60.000 родин християнських. Наколиж припустимо, що кожда родина видає річно пересічно 500 зр. на потреби домашні, то в однім році лишить ся в руках християнських сума 30 мільонів зр. Предсідателькою товариства християнських жінок на Mariahilf є жена нашого земляка, п-ні Устияновичева. Щоби ратувати ся перед таким ударом, беруть ся жидівські купці на способи. Они опускають свої склени і віддають їх ведене християнам. Службі наказують здоровити прихожих словами: Gelobt sei Jesus Christus, вивішують навіть в склепах образи Богородиці і палять перед іконою лямпадки або на вивісках велєть собі малювати християнських святіх. Тількиж і та хитрість семітска довго не остоїть ся.

— **Демонстрації в театрі** відбули ся в Будапешті. У Відні позамикані тепер всі головні театри і вільні актори розїздять ся по сьвітї на «гостинні виступи». Одна така група, в котрій є кілька визначних артистів і артисток двірського театру, мала грати в театрі комедії в Будапешті. Угорскі шовіністи, особливо з між молодих літератів, грозили вже заздальєгдь демонстрацією. Директор театру забезпечив ся поліцією перед театром і в середині театру против демонстрантів. Але се не помогло багато. Они розливали в театрі ріжні вонючі есенції, а коли піднесла ся куртина, свистали і кричали «куш до Відня». Решта публіки протестувала против демонстрантів; поліція увійшла на сало і арештувала крикунів. Настав пекольний галас і замішанє. Роздраженє дійшло до того, що з льожки кидали льорнетками на демонстрантів, а якась пані дала пощочину одному крикунові. Арештували 21 осіб і вивели з салі. Між ними було 11 співробітників опозиційних угорських газет. — Ті демонстрації скінчили ся сумною пригодою. В часі другого представлєня хтось заалармував був з одної каварні огневу сторожу, що в театрі комедия горить. Зі всіх стацій почали зїздити ся сивакви, бочки з водою, вози з драбинами і з гаками, сторожа огнева збігла ся до 1000 людий а коло 100 возів, освітлених смолоскипами залягли пляч перед театром. В театрі не знали про нічо. Один з демонстрантів влетів до фойєру і крикнув «горить» — хотів викликати пайку. Але его арештували зараз і публіка сиділа до кінця представлєня, не знаючи о нічім. Того самого дня підложив був хтось динамітову патрону під шини трамваю. Експльозия ушкодила віз але не наробила жертв людського життя. Перед вчера два робітники найшли таку саму патрону коло театру, а не знаючи, що се таке, порадились запалити єї. Наступила страшна експльозия, котра відорвала одному праву руку і три пальці лівої руки, а другого поранила небезпечно в лице. — Директор театру комедії перервав гостинні виступи німецьких акторів. Они відїхали до Відня і видали ему процес о заплаченє умовленої кари за недодержанє контракту.

— **Нові почтові марки** увійдуть в жите разом з обовязковим впровадженєм коронової валюти з днем 1 січня 1898 р. Ціна їх буде унормована після нової валюти. Введені будуть марки по 1, 2, 3 і 5 сотиків. Сама краска марок і вінета лишать ся ті самі; різниця буде в зубкованю або в вінетовім рисунку поодиноких сортів. Єсть також проект, щоби за приміром Німеччини, де карта кореспонденційна коштує 5 феників, піднести і у нас єї ціну на 5 сотиків. Австрия потребує річно 160 мільонів карт, отже піднесене ціни о 1 сотик на штучі принесло би скарбови 80.000 річного доходу.

— **Площа св. Юра у Львові** буде переіменена — як звістно — в огород снацеровий. Отже відповідні роботи вже почали ся. Серединою площі буде переходити 9 метрів широка дорога для руху возового, а ціла площа буде обсаджена деревами і корчами.

— **Страйк поліцаїв** вибух був в Новім Санчи. Причиною страйку було розпорядженє магістрату, приказуюче поліцаям — носити воду инспекторви поліції. Магістрат не могучи предприняти строгих мір против страйкуючих, мусів перего-

ворювати з ними. Приказ ношеня води зніс і страйк скінчив ся.

— **Огні.** Дня 29-го мая згорів фільварок Вальвіці під Сокалем, власність ґр. В. Дідушицького, а в посесії у жида, котрий потерпів більшу шкоду. В огни погнбло семеро коний і згоріли всі прилади господарскі. До зменшеня огню причинила ся сільска огнева сторожа з Конотопів; она переправилась човном через Буг.

— **Конкурс.** Австрійський союз охорони птахів, числячий до 30.000 членів, оголошує конкурс для учителів, на літературну працю з жита птахів або способу їх охорони. Праця не сьміє переступити 3000 стихів і мусить бути написана німецькою бесідою. Перша нагорода вносить 100 корон, друга 50 корон в золоті. Речинєць до 1-го жовтня. Секретарят союза знаходить ся в Грацу, Керблерґасе 40.

Вісти з Еп. Перемискої.

Канонічну інституцію дістали оо. Іван Литинський на Чуків дек. самбірського, Алексей Гукевич на Жегестів, дек. мушинського і Лев Пясецький на Звертів дек. куликівського. — Відзнаки крилошаньскі одержали оо. Андрей Гайдукевич парох в Сьвятім дек. перемиского і Тадей Скородинський парох в Скопові дек. порохницького. — Другим ординарятьским шкільним комісарем для заміського перемиского деканату іменованій о. Андрей Гайдукевич. — Увільненє від іспиту конкурсowego дістав о. Лев Саноцький парох Мякиша нового.

Вісти з Епархії Львівської.

В пропозицію прийняті на парохію св. Ап. Петра і Павла у Львові: 1) Ал. Танчаковский, 2) Евг. Шухевич, 3) Йос. Терлецкий, Іван Корбирович, Конст. Яримович, Іван Щуровский, Дам. Лопатинський, Юл. Дудик, Яросл. Янкевич і Вас. Томович; на Лисовичі: 1) Йос. Терлецкий, 2) Амвр. Полянський, 3) Ал. Юрик. — Презенту на Соколів одержав о. Епифаній Роздольский. — На конкурс розписані в речинєць до 1-го липня: Яричів дек. львівско-загородского і Либихора дек. скільського, а з речинєць до 5-ого липня: Мозолівка дек. підгаєцького і Рогачин дек. нараївського. — Митроп. консистория вставила ся до президії намістництва о згоду на канон. інституцію о. Епифанія Роздольского на Соколів. — До канон. інституції на вересень вїзвані, оо.: Яків Краснопера на Підгайчики і Ал. Заячківский на Збараж. — Канон. інституцію одержали оо.: Евг. Рудницький на Дубнів, Ів. Головкєвич на Лукавицю вижню, Онисим Юзичинський на Вибудів. — Конкурсний іспит парохияльний відбуде ся в днях 24 і 25 п. ст. червня с. р. — Позволенє приступити до іспиту конкурсowego дістали оо.: Теоф. Луцки сотрудник з Товстого і Теодор Пиндус сотрудник з Соснова. — Митроп. консистория вставила ся до намістництва о плату з релігійного фонду для сотрудников: в Шумлянах, Дубківцях, Стрийці, Мишковичах і Чернихівцях. — Правительство асигнувало плату з фонду релігійного для приватних сотрудников: в Бірках великих, в Доброводах, в Вишнівчику і в Струтині вижній, [у всіх чотирох місцях на оден рік]. — Завідательство дістали оо.: Мих. Форсьє, парох Волі гологірської, в Яричеві; Клим. Базилєвич, сотрудник з Яричева, в Воли гологірській; Теод. Гурадь, сотрудник з Мишкович, в Клецьці; Ем. Гавриш, сотрудник з Синєдівска вижнього, тамже; Вол. Андрухів, сотрудник з Підгорода, в Черчи. — Сотрудництва дістали оо.: Лев Юрчинський новопост. прєсвитер в Бурштині, Леонтій Спринь [новопост. прєсв.] в Борках великих, Ігн. Глібовицький з Плаучи великої в Підкамені, Теод. Пайкуш з Підкаменя в Плаучи великій, Іван Рудницький завідатель Дубрнева в Ляховичах подорожних, Мих. Сивенький [новопост. прєсв.] в в Страдчи, Ал. Гутковский [новопост. прєсв.] в Підгородю і Вас. Владичин зі Страдча в Вишнівчику.

Наука, штука, література.

— **Дзвінка ч. II** з 5-го червня містить: Казку-блуду Марка Черемшини «Райска птиця»; — дальшу часть «Учених розмов Никольця з татком» Ост. Макарушки (дальше про Т. Шевченка); — Гарний стих Павла з Войславич «Слезі»; — казку «Нас шістьох перейде сьвіт» з казок Гріма переклав Б. Г.—р.; — продовженє повісти Г. Мальота «Без родини» і загадки. — Ілюстрація представляє образок Мінієра «Сама».

— **Учителя ч. II** з дня 5. червня містить: Відчит В. Прєвєра на третім міжнароднім конгрєсі психологічнім п. т. «Душа дитини»; — продовженє оповіданя о пригодах Нанзена; — справа рускої женської школи у Львові; — статью «Город сільського учителя»; — всьячину, постацови властий шкільних, конкурси і відозву д-ра Пачовского в справі польско-русского словаря.

Галицький Банк кредитовий

почавши від 1 лютого 1890 видає

4⁰/₀ АСИГНАТИ КАСОВІ

з 30-днівним виповідженем і

3¹/₂ АСИГНАТИ КАСОВІ

з 8-днівним виповідженем,

а всі інші находячі ся в обігу 4¹/₂ Асигнати касові з 90-днівним виповідженем будуть опроцентовані почавши від дня 1 мая 1890 по 4% з 30-днівним речинцем виповідження.

Львів, дня 31 січня 1890.

Дирекція.

За добірне оруже
СРІБНИЙ МЕДАЛЬ.

Робітня рушникарска

В. Шадковський

С. Копчинський

у Львові, площа Бернардинська число 1.

Виробляє і удержує на складі випробоване мисливське оруже всіляких системів, як також перерабляє зі старих на найновіші системи.

Замовлення і репарації так в місці як і на провінції виконує скоро і старанно. 152 6—10

Руководільня слюсарска

Григорія Васіки

у Львові, ул. Коперника ч. 16.

Виконує всякі роботи входячі в обсяг слюсарства яко то: окутя до вікон, дверей, брам, кафельових кухонь, ваг децимальних, бальконів, сходів залізних, ганків, штахетів до гробовців і опарканованя церквей, хрестів надгробних і вежових, лятарнь надгробних і інших, канделябрів до церквей з кутого заліза, уряджує громозводи на церквах, приймає всякі наприви замків і інших річий. 127 2—10

АНТІН ПІЗУНЬСКИЙ

Львів, Академічна 12.

Богато заосмотрений
на кождий
сезон

Магазин конфекції дамскої

порукає завжди наймоднійші Сукні до проходу, Костюми ранні, Матини, Шляфроки, Пенюари, Блюзки, Сорочки, Гальки з наймоднійших материялів, дешевше ніж деінде. 151 9—47

ОБУ

РУДОЛЬФА АЧКЕВИЧА

виконує обув з добірного материялу, і ших фасонів. — Обув дамска, мужеска

РОБІТНЯ

ВИ

у Львові, улица Сикстуска ч. 23

(стара почта)

тревало, елегантно, шієля найновій- дитинна, спеціально для духо- веньства і непромакальна до польованя.

З провінції просить ся о старий оказ на міру. 123 4—22

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовлення і посередничить в закупці:

Сьвітло церковне

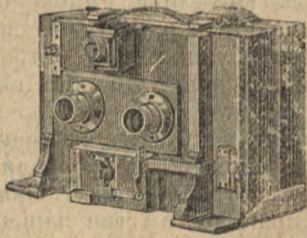
вирост з фабрики Іа по 70 зр., Іа по 64 зр. за 100 кіл. Іосо фабрика.

Вино

в бочках о 135 літрах, а то Самородне почавши від 70 зр. за бочку Іосо місце продукції.

Зі складів висилає: **КАВУ** по 5 кіл. посылках почт. в ціні по: зр. 9-20, 10-20, 10-70, 11-20, а спеціальність по 12-20 франко **ВИНО** в 5 кіл. барилках по зр. 3—, 3-70, 4-10, 4-90 франко. — Інші товари по уміренних цінах. 40—?

Перший християнський

ново отворений
склад апаратів

і
всіляких приборів

до
заводової фотографії і для П. аматорів

порукає низше ціні у всіх фірмах краєвих і заграничних.

Апарати від 6—250 зр. на складі. — Висилка на провінцію відвортною почтою виконує ся. — Найбільший і найдешевший склад всіляких приборів до фотографії. На жадане виписує ся апарати до великості 24:30 (за винагородою 2% вартости апарату) з об'єктивами Voigtlander'a, Steinheil'a, Goerz'a і т. д.

Едмунд Бродковський

Львів, ул. Камінна 3. 126 7—10
(vis à vis школи реальної).

Болеслав Янковський

Робітня рушникарска і продаж оружя

у Львові

ул. Чартецького

число 2

порукає стрілецьке оруже всіляких системів під випробованою і управильненою гарантією. Продаж лусок набоевих, машинок до набиваня і закручуваня. Реконструовані набой, рівнож мірки на порох при- мінені до калібру. — Всякі репарації приймає ся під гарантією. 7—10

Робітня кравецка

АНДРЕЯ КОБІЛЬНИКА

у Львові

улиця Сикстуска ч. 30.

приймає всі замовлення на мужеску одіж, також для 125 3—10

Всч. Духовеньства

і виконує красно, скоро і дешево.

Люд. Шелігевич

годинникар

передтнім

Володислав Даєвський

виконує всі роботи входячі в обсяг годинникарства

у Львові, ул. Коперника ч. 8.

заразом удержує склад годинників і zegарів з перворядних фабрик заграничних з гарантією і по уміркованих цінах.

Замовлення з провінції виконує як найточнійше. Наприва zegарків і zegарів заразом антиків з 2-літньою гарантією. 154 6—10

Перший руский склад і робітня виробів ножівничих власних і англійських

під фірмою

Іван Ляврук

порукає

Бритви, ножички, сцязорики, трокарі і пушадля для худоби, ножі і ножіці огородові, ножі столові і кухонні, і ріжні виробы ножівничі.

Приймає бритви до остреня і обтяганя і всілякі замовлення так в місці як і з провінції виконує як найскорше і найдокладнійше.

Дякуючи за дотеперішні взгляди прошу поважаних родимців о такі і на будуче з поважанем

Іван Ляврук, ножівник

128 3—10

ул. Галицька 6. у Львові.

Фр. Іхньовський

(з Кракова)

у Львові, ул. Батория ч. 6.

Порукає звисні з доброти а не уступаючі в смаку праским шинки, краєві і сїкані ковбаси, і всякі інші виробы входячі в область масарства.

Товари виробляє з сьвіжого і чистого мяса.

Висилка на провінцію зі значним работом, котру виконує ся відвортно. 124 3—20